

เพาะกล้าดี มีชัยไปกว่าครึ่ง

ต้นกล้าที่แข็งแรงและสมบูรณ์จะให้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพสูงและช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ ซึ่งต้นทุนสำคัญที่จะให้ได้ต้นกล้าคุณภาพ ประกอบด้วย

เมล็ดพันธุ์ที่ดี

- ▶ เลือกซื้อจากแหล่งจำหน่ายที่น่าเชื่อถือ
- ▶ ตรวจสอบข้อมูลบนซองเมล็ดพันธุ์
 - เปอร์เซนต์ (%) ความบริสุทธิ์ (purity) บอกถึง สัดส่วนเมล็ดพันธุ์ที่จะได้ เช่น เปอร์เซนต์ความบริสุทธิ์ 99% จะได้เมล็ดพันธุ์ 99% ของน้ำหนักทั้งหมด อีก 1% เป็นสิ่งเจือปนอื่นๆ
 - เปอร์เซนต์ (%) ความงอก (germination) บอกถึง ความเป็นไปได้ที่เมล็ดพันธุ์จะงอก เช่น เปอร์เซนต์ความงอกร้อยละ 91 หมายถึง ใน 100 เมล็ด จะมีเมล็ดงอกประมาณ 91 เมล็ด
 - วันทดสอบ (test date) วันทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์
 - วันหมดอายุ (expiry date) สิ้นอายุทำพันธุ์

วัสดุเพาะที่ดี

- ▶ อุ่นน้ำพอสมควร ร่วนโปร่ง
- ▶ อากาศถ่ายเทได้ดี ระบายน้ำได้ดี
- ▶ น้ำหนักเบา เคลื่อนย้ายสะดวก
- ▶ มีธาตุอาหารเพียงพอตลอดอายุกล้า
- ▶ ปราศจากโรค แมลงและสารพิษ
- ▶ ไม่เป็นกรดหรือด่างเกินไป

เมล็ดพันธุ์ดี ต้นกล้าสมบูรณ์ ให้ผลผลิตที่สูงขึ้น

ทำไมเพาะเมล็ดแล้วไม่งอก

เมล็ดพันธุ์ยังมีชีวิต? สภาพแวดล้อมเหมาะสมหรือไม่?
(น้ำ ความชื้น อากาศ อุณหภูมิ แสง) เมล็ดพักตัว?

ระยะพักตัว (dormancy) คือ ช่วงที่เมล็ดพืชยังไม่พร้อมงอกขึ้นเป็นต้นพืชได้
เกิดจากเปลือกหุ้มเมล็ดไม่ยอมให้น้ำซึมผ่าน หรือ เอ็มบริโอ (embryo)
ของเมล็ดยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่หรือสารเคมีบางชนิดยับยั้งการงอกของเมล็ด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการงอกของเมล็ด

- ✓ เมล็ดพันธุ์ต้องมีคุณภาพ
- ✓ สภาพแวดล้อมเหมาะสม
- ✓ วัสดุเพาะกล้าดี
- ✓ คนปลูกใส่ใจ

เพาะกล้า อย่างมืออาชีพ

สวทศ
NSTDA

เตรียมวัสดุเพาะกล้า อัตราส่วน 1:1:1 โดยปริมาตร

คลุกเคล้าวัสดุเพาะ
ให้เข้ากัน

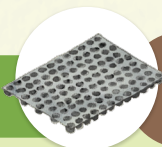
- ▶ ชุยมะพร้าว แช่น้ำทิ้งไว้ 1 วัน แล้วบีบพอหมาดก่อนนำไปใช้งาน เพื่อลดปริมาณสารแทนนิน ซึ่งส่งผลให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ต้นแคระแกร็น
- ▶ แหนแดงแห้ง
- ▶ ปุ๋ยหมัก

วัสดุอุปกรณ์สำหรับเพาะกล้า

1. วัสดุเพาะกล้า
2. เมล็ดพันธุ์
3. ไตรโคเดอร์มา
4. ถาดเพาะกล้า
5. ช้อนปลูก
6. หัวบัวรดน้ำ

เพาะกล้าในถาดเพาะ

วิธีเพาะกล้า
มี 2 วิธี

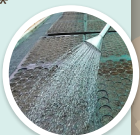
เพาะกล้าในตะกร้า

- นำวัสดุเพาะกล้าใส่ถาดหลุม 104 หลุมให้ทั่ว ไม่ควรวัสดุเพาะจนแน่น จะทำให้รากของต้นกล้าเจริญเติบโตไม่เต็มที่
- รดน้ำวัสดุเพาะให้เปียกชุ่มโดยใช้หัวบัวแบบพ่นฝอย
- กรีดร่องด้วยไม้ปลายแหลมให้มีความลึก 3-5 มิลลิเมตร
- หยอดเมล็ดพันธุ์ลงร่อง 2-3 เมล็ดต่อหลุม แล้วรดน้ำผสมไตรโคเดอร์มาเพื่อป้องกันโรคเน่า
- ติดป้ายชื่อสายพันธุ์และวันที่เพาะกล้า เพื่อทราบอายุกล้าที่เหมาะสมสำหรับย้ายปลูก
- นำถาดเพาะกล้าวางในโรงเรือน เมล็ดพันธุ์ต้องการแสงเพื่อออก
- รดน้ำเช้าและเย็น อย่าให้น้ำมากเกินไปหรือตรวจสอบความชื้นของวัสดุเพาะกล้าอย่างสม่ำเสมอ หากให้น้ำมากเกินไปหรือวัสดุเพาะมีความชื้นสูง งดให้น้ำ เพราะอาจทำให้เมล็ดเน่าและไม่งอกได้

เหมาะสำหรับพืชตระกูลผักใบ
เช่น สลัด กวางตุ้ง คะน้า เป็นต้น

- วางกระดาษหนังสือพิมพ์หรือกระดาษรีไซเคิลรองพื้นตะกร้า แล้วเจาะรูกระดาษเพื่อระบายน้ำ
- ใส่ทรายหยาบสูงประมาณ 1 นิ้วหรือ 1/4 ของตะกร้า *ควรล้างทรายด้วยน้ำสะอาด 1-2 รอบก่อนนำมาใช้
- รดน้ำด้วยหัวบัวแบบพ่นฝอยให้ชุ่ม
- กรีดร่องด้วยไม้ปลายแหลมให้ลึกพอประมาณ
- หยอดเมล็ดพันธุ์ลงร่อง กลบเมล็ดด้วยแกลบดำหรือขี้เถ้าแกลบบางๆ แล้วรดน้ำผสมไตรโคเดอร์มาอีกครั้ง
- ติดป้ายชื่อสายพันธุ์และวันที่เพาะกล้า เพื่อทราบอายุกล้าที่เหมาะสมสำหรับย้ายปลูก
- นำถาดเพาะกล้าวางในโรงเรือน
- รดน้ำเช้าและเย็น อย่าให้น้ำมากเกินไป อาจทำให้เมล็ดเน่าและไม่งอกได้
- เมื่อต้นกล้าอายุ 10-14 วัน ให้ย้ายกล้าลงถาดเพาะ

เหมาะสำหรับพืชตระกูลพริกและมะเขือ

หลังต้นกล้าเติบโตพร้อมที่จะย้ายปลูก ต้องทำให้กล้าผักแข็งแรง (hardening) โดยก่อนย้ายกล้าลงปลูก 7 วัน ลดปริมาณการให้น้ำและนำมาตากแดดโดยตรง เพื่อให้กล้าผักปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม

ข้อมูลโดย

อาจารย์ทวีป เสนคำวงศ์

สาขาพืชผัก คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผลิตสื่อโดย

สถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

โทรศัพท์ 0 2564 7000 อีเมล agritec@nstda.or.th www.nstda.or.th/agritec

